

n); van D. v. d.
f 130.50.
in dank voor de
„Sinar djiwa“, de
had ik ze voor-
gewandeld hebben,
2000.— benodigd
274.96 + f 238.07
a van motor en
veer f 375.—, Er
D.—, Aan 't eind
Hogeschool be-
P. D.

school

ontving ik f 7.—
had van br C.
ter verspreiding;
eren, maar ver-
maken aan Prof.
hartelijke dank
P. D.

EN PRACTIJK

(IX, slot)

het zijn mening,
de waarheid is?
et" (T. G., 120).
van volkomen
r weinig waarde
te maken, welke
het rechte eind
„Christus“ zegt
uitsluitende en
de enige weg.
wij verraad te-
er een scheids-
Joden of Mo-
enige Meester en
em te verlooch-
de Griekse den-
chinese filosofen
jde teksten" (T.
nám van Chris-
us-der-Schriften!
iem niet te ver-
kening met wat
„niemand kan
ene haten en de
anhangen en de

in ook elke ver-
rk" te noemen.
an een vriendin
Rooms-Katholiek
aan, dat zij naar
et gebruik van
teld had, te be-
R. T., 129). Ik
aag verder: wat
l van zijn 20ste
kon beoordeelen?
voorouders hier-
moeten beklim-

„openbaringen“
id zijn naar God
ouden ontvangen.
dingen. En juist
n vragen: maar
n wil bekend te
die de „opdracht“
een meisje, dat
ier taal hij niet
eg t e r z e l f -
God“, en zonder
n, wat die man
t!“ Ik denk aan
verhaal van die
e drank geraakt
n gegaan? „Tot
lden wij een lang
t. Ik was nogal
haar een derde
nij op dit laatste
stil te zijn voor-
ak, want ik zag
a een onderhou-
og steeds in een
en voor, om sa-
kwam een woord
et haar: het was
t over haar ge-
zijn en vertelde
rave vrouw was,
n had. Toen was
n elkaar. Ik was
elf nog beide zij

mij op. „Het is in orde!“ zei ze, en toen ik verbaasd
deed, voegde zij er aan toe: „Toen ik bij u de trap
afliiep was het alsof de wolken scheurden en ik plot-
seling helder in mijzelf kon zien. Ik zag, dat ik het
mijn moeder altijd kwalijk had genomen, dat zij zo'n
braaf, gelovig mens was, want ik schaamde mij juist
tegenover haar braafheid. Ik zag, dat ik onderwijzers
was geworden om naar het buitenland te kunnen gaan,
om weg te komen van dat voorbeeld, omdat ik het in
haar buurt niet kon uithouden. Daarginds in Amerika
was de Atlantische Oceaan nog niet voldoende om mij
van mijn moeder te scheiden en heb ik onbewust een
morele kloof tussen haar en mij gegraven door te
gaan drinken..... Toen ik thuis kwam, ben ik mijn
moeder om de hals gevallen en heb haar voor dat
alles vergeving gevraagd, en nu ben ik bevrijd van
mijn hartstocht voor port" (R. T., 111/112).

Vreemd, zal men zeggen.
Nu geloof ik, dat we hier te maken hebben met
parapsychologische verschijnselen, in de geest van
telepathie en helderziendheid. Hoe wij deze verschijnselen moeten verklaren, is een twee-
de zaak. Maar dat deze bestaan, kan m.i. niet op goede
gronden ontkend worden. Evenmin als het vele eeuwen
geleden zin had het bestaan van die kracht te ont-
kennen, die wij nu electriciteit noemen; toen men er
nog niet veel meer van wist, dan dat een ebonieten
staaf, die men met een wollen lap wreef, papiersnip-
pers aantrok.....

Wij moeten ook hier weer de beproefde regel toe-
passen de verklaring van een verschijnsel niet bij God
te zoeken, als een volkomen natuurlijke verklaring is
te geven. Misschien zal iemand vragen: maar hebt
ge dan een goede verklaring voor telepathie en hel-
derziendheid? En dan zeg ik rondut: neen! Maar ik
weet wel, dat deze n a t u u r v e r s c h i j n s e l e n
zijn; en dat zij berusten op krachten, die God Zelf in
Zijn schepping gelegd heeft. Evengoed als de zwaar-
tekracht of de elektrische energie.

De persoonlijkheid van Tournier uit zijn boeken ken-
nende en verder in aanmerking nemende de geeste-
lijke structuur van verschillende van zijn patienten,
verwondert het mij verder niets, dat in deze „atmos-
feer“ verschijnselen als telepathie en helderziendheid
voorkomen.

Maar..... telepathie en helderziendheid zijn in we-
zen heel andere dingen als directe openba-
ringen van God!

Bovendien..... zelfs wérkelijke wonderen pleiten
niet met absolute zekerheid voor een „ingrijpen“ Gods.
In het laatste der dagen zullen er valse..... chris-
tussen (!!) en valse profeten opstaan, en zullen
tekenen en wonderen doen, om te verleiden, in-
dien het mogelijk ware, ook de uitverkorenen" (Marc.
13: 22).

In het laatste der dagen mogen de christenen met
werkelijke wonderen wel zéér voorzichtig zijn!!

Ik wil nu deze artikelenreeks over Tournier gaan
besluiten.

Natuurlijk zou er over hem en zijn werk, ook naar
aanleiding van wat hij in zijn twee boeken „Radicale
Therapie“ en „Techniek en Geloof“ meedeelt, nog veel
te vertellen zijn. Ik wil het echter hierbij laten.

Het essentiële heb ik m.i. uitvoerig genoeg behan-
deld.

En mijn conclusie op het eind is: deze kant moeten
we beslist niet op. Op Bijbelse gronden moet tegen
Tournier gewaarschuwd worden; opdat we niet te-
recht komen bij..... „eigenwillige godsdienst“, die,
volgens Paulus in Col. 2: 23, niet van „enige waar-
de“ is!

Leiden.

P. JASPERSE.

GRONINGER Brieven

Amice frater,

Wie de tekenen der tijden kan verstaan, omdat hij
ze ziet in het licht van Schrift en historie, die weet,
dat het huidige pacifisme een der grootste gevaren is,
die de vrijheid der volkeren maar kunnen bedreigen.

Maar nu gaat het mij, als die dominé's, die af en
toe hun betoog afbreken en zeggen: maar nu hoor ik
hier deze tegenwerping, en dan komen er soms voor
de dag, aan welke geen mens in de kerk had gedacht.
De dominé zou dan kunnen zeggen, dat de mogelijk-
heid toch niet uitgesloten was.

Welnu, ik hoor de tegenwerping: maar is U dan
niet bevreesd voor een oorlog, een nieuwe wereld-
oorlog met al de strijdmiddelen, die de mens thans
kent?

Wie zou niet beven, als hij denkt aan wat dan over
Europa komen kan?

Twee andere vragen hebben het recht onder de ogen
te worden gezien. Vooreerst deze: is het werkelijk de
humanistische vredesprofetie, waarop de kinderen der
kerk hun betrouwen kunnen zetten?

Is wereldkerk en wereldstaat werkelijk fundament
van vrede en vrijheid en welvaart? Zoals dan beloofd
wordt: vrede en zonder vrees en gebrek? Is de socia-
listische dwaasheid, die thans door christelijke poli-
tieke partijen slechts met het woord wordt weerstaan,
waarlijk bron van heil?

Zullen wij geloven, dat de gironlijn van de twin-
tigste eeuw bereiken zal, datgene, waar de gironlijn
van de achttiende van droomde en sprak?

Gij moest de moeite eens nemen, die ik mij veroor-
loofde, en lezen eens de redevoeringen en de geschrif-
ten van de gironlijnse valse profeten der achttiende
eeuw.

Ik maak me sterk, dat gij er zo maar een rede uit
kunt distilleren, die sprekend gelijkt op wat er, voor-
al op internationaal gebied, van allen, van christe-
lijke en niet-christelijke kant, wordt gepredikt dag
in, dag uit.

Dit was het fata morgana, dat een verblind Europa
in de achttiende eeuw naliep en zich stortte in al de
ellenden van revolutie, en oorlog op oorlog.

In het dagblad „Trouw“ las ik, dat er moet zijn
het Europees zwaard.

Welnu, dat was er toen in optima forma, eerst van
de geestdriftige jacobijnse jeugd, daarna van Napo-
leon.

De Franse minister van buitenlandse zaken heeft
er een dezer dagen met trots aan herinnerd. En —
niemand weersprak hem.

Op de deputatenvergadering der a.r. partij is nog
bezwaar geuit tegen het federalisme, dat droomt van
een nieuwe staat West-Europa, voorbereiding voor
de vrede van de wereldstaat.

Bij het graf van Prof. Holwerda.

Als wezen....

Gij hebt ons wéér geslagen
nu Gij hém van ons nam....
Heer, om 't te können dragen....
wil Gij ons allen schragen,
er rijzen sóóveel vragen
nu Ge' ons óók hém ontnam.

Maar, Heer, wij moeten stil zijn
voor Uwen Heil'gen wil....
Gij hebt ons wéél geslagen
maar niet uit lust tot plagen,
neem Gij die véle vragen
dan weg en maak ons stil.

Laat, Heer, bij deze graven
ons oog het gróf ontliên....
Gij had hun beider leven
slechts voor Uw Dienst gegeven
zij leerd' ons in hun leven
alléén op Jezus zien!

A. JAMOEL—HORJUS.

En nu lees ik in een verslag van deze vergadering,
dat de voorzitter van het centraal comité het bezwaar
heeft ontmoet met de opmerking dat de nationale
soevereiniteit alleen betrekking heeft op de nationale,
en niet op de internationale zaak.

Het lijkt mij haast onmogelijk, dat dit werd gezegd
en geslikt.

Want de werkelijkheid is natuurlijk, dit kan nie-
mand, die even nadenkt, loochenen, precies omge-
keerd.

De nationale souvereiniteit, zoals men dan de sou-
vereiniteit van het huis van Oranje thans noemt, komt
juist aan de orde niet in nationaal verband, want
daar is niemand, die deze souvereiniteit thans belagt,
maar in verhouding tot andere volken en natien.

Juist in het internationale gaat het om de strijd
voor de nationale souvereiniteit en de nationale zelf-
standigheid.

Een diplomaat, gezant bij een andere mogendheid,
zou eens van deze onderstelling moeten uitgaan. Kon
men ongelukkiger verdediger van onze belangen
vinden?

Deze onzin is nog nimmer verteld, voorzover ik
weet.

Een ieder begrijpt toch dat ik mijn zelfstandigheid
juist heb te handhaven als ik in verband treedt met
anderen. De oude diplomaten plachten te zeggen: men
kan alleen steunen tegen datgene wat weerstand
biedt.

Juist in de internationale verhoudingen gaat het
er om, de nationale zelfstandigheid en de nationale
soevereiniteit ongeschonden te bewaren. Daarvoor
hebben wij ons ministerie van buitenlandse zaken, en
onze gezanten en consuls allerwege.

Indien nu de miskennis van deze waarheid de an-
tirevolutionaire wijsheid zoude zijn voor deze dag,
wie zou dan daarin nog enig vertrouwen kunnen
hebben?

Maar hier stulten wij juist op het groot gevaar van
het huidige pacifisme.

Het heeft voor de ordeningen Gods, voor wat Hij
tot de voortgang van de geschiedenis der mensheid
nodig heeft geacht, generlei respect meer. Het ziet
voorbij dat het juist de grote liefde voor de nationale
zelfstandigheid was, — vrucht der Reformatie —, die
Europa — geen historicus die dit weerspreekt voor-
zover ik weet — in weerwil van alle strijd sterk heeft
gemaakt en in staat heeft gesteld de wereld te be-
heersen, zoals men het eertijds van het klein Europa
placht te zeggen.

Zonder die geschiedenis van veel strijd, maar ook

van veel zegen, zou Europa zijn ingezonken, als dit
met het geweldige Azië het geval was.

Dit te aanvaarden heeft met het revolutionair na-
tionalisme, dat na de Franse revolutie opkwam, en
dat niet dan leugen was, niets te maken. Want daar-
in was de verwerping van het Woord des Heren, en
de haat tegen Zijn kerk, en feitelijk de camouflage
voor het werkelijk begeren naar de wereldmacht.

Een volk, dat bang wordt voor zijn geschiedenis,
is verloren.

Dat een Amerikaan Europa niet begrijpt kan men
hem niet al te kwalijk nemen. Zelfs een Engelsman
heeft er moeite mee.

Denk maar eens aan de ongelukken, die Wilsons
politiek over ons werelddeel bracht, en werd hij niet
toegejuicht als de grote redder? En aan het feit, dat
een Lloyd George in Versailles rustig meedeed met
al dat verscheuren van wat werkelijk nog vastheid
bood voor de Europese verhoudingen, waardoor men
geen enkele kwestie oploste, maar er vele nieuwe bij
wrocht.

De tweede wereldoorlog was vrucht van de vrede
van Versailles, die ook al werd geprezen als brengen-
de democratie en geluk en vrede voor altijd in heel
de wereld.

Ik wil U nog wel eens van al die valse profetie
verhaken.

Zij lijkt als twee druppelen waters op wat thans
over heel de wereld als de hoogste wijsheid verkon-
digd en toegejuicht wordt.

Maar nu vraag ik: moeten zij, die zeggen: steunen-
de op de Bijbel verdedigen wij de vrijheid — en ook
de vrede — nu plaats nemen in de rijen van huma-
nisten en socialisten, en waarlijk vertrouwen hechten
aan wat de eeuwen door niet dan valse profetie bleek
te zijn, die precies het omgekeerde bracht van wat
men beloofde?

Ik hoorde een radiogesprek over het goede, dat
Amerika ons bracht. Daar is zeker veel goeds van te
zeggen, hoewel het kwade er ook is, maar als men
dan verneemt, dat het juist de antirevolutionair was,
die als het hoogste van datgene, wat in de Amerika-
nen te prijzen viel, hun „idealisme“ roemde, ja juist
dat idealisme — dan wrijft men zich toch even de
ogen uit en zegt: wat is dat nu?

De ergste blinden, zegt Dickens, ergens in zijn
„Little Dorrit“, zijn diegenen, die niet willen zien.

Ik moet eerlijk zeggen al deze dingen met de grootst
mogelijke verbazing te vernemen. Men wil niet meer

Wijzigingen Handboek 1952

- Blz. 57 BUSSUM. Adres kerkeraad: W. Vos, Batterij-
laan 23. (7)
Blz. 65 WORMERVEER. Penningmeester diaconie: N.
H. van Delft, Delistraat 20. (8)
Blz. 71 ALBLASSERDAM. Adres kerkeraad: G. Vos,
Zeevaartsr. 19. Tel. K 1859—257. (9)
Blz. 73 SLIEDRECHT. Adres kerkeraad: I. E. de Heer,
Burg. Drijberplein 39. (10)
Blz. 80 ZOETERMEER. Adres kerkeraad en diaconie:
P. Vermeer, Stationsstraat 164. (11)
Blz. 90 SCHOONDIJKE. Adres kerkeraad: A. de Ruy-
ter, Fred. Hendrikstr. 1, Oostburg. (12)
Blz. 92 's-HERTOGENBOSCH. Penningm. Kerk: G.
Dorenbos, Engelseweg 30, Postr. 589802 t.n.v.
Geref. Kerk Den Bosch. Diensten te Tilburg
ook om 8.45 uur. (13)
Blz. 94 DEPUTATEN CLASSIS. Hulpbeh. kerken bin-
nen de classis: ds W. Vreugdenhil. (14)
Blz. 96 DEPUTATEN CORRESP. BUITENL. KER-
KEN. Adres ds Doekes: Gijbrecht van Amstel-
straat 9, Hilversum. (15)
Blz. 102 STICHTING FIN. VERZORGING ENZ. Pen-
ningm.: C. Lettinga, Taco Mesdagplein 9, Ach-
ter „kantoor“ (te vervangen door bureau) moet
thans staan: Bureau: Brugstraat 32, Gronin-
gen. Tel. K 5900—31532. Alle correspondentie
te zenden aan het bureau-adres Brugstr. 32.
(Ook de laatste regel van blz. 103 veranderen
in Brugstraat 32). (16)
Blz. 103 COLLECTEN. De Synode te Kampen heeft een
besluit genomen om aan de kerken te advise-
ren voor de Opleiding tot de Dienst des Woords
voortaan 5 collecten per jaar te houden.
De kerken worden verzocht dit advies op te
volgen en ingaande 1952 voortaan 5 collecten
te houden.
Deze moeten worden afgedragen aan de clas-
sicale correspondent. (Zie voor naam en adres
onder elke classis in dit jaarboekje).
Dringend wordt verzocht elke collecte direct
te storten en steeds te vermelden op het giro-
strookje of het de 1e, 2e, 3e, 4e of 5e collecte
van het betreffende kalenderjaar is.
De laatste collecte dient zo mogelijk uiterlijk
1 December van elk jaar te worden gestort.
Opdat de boekhouders van de kerken het bo-
venstaande kunnen uitvoeren worden de kerke-
raden verzocht de jaarlijkse collectenlijst zo
samen te stellen, dat storting der laatste col-
lecte op 1 December mogelijk is. (17)
Blz. 115 MESOZ, AFD. Z.-HOLLAND. Penningmeester.
C. C. de Waal, Hoogstraat 80, Vlaardingen.
Postr. 586147 t.n.v. Penn. v. d. afd. Z.-Holland
v. d. stichting Mesoz. Telefoonnr van de secre-
taris L. A. Kouwenhoven: K 2532—7700. (18)
Blz. 119 KAMPEN. Tweede contactadres: H. van Eunen,
L. de Collignystraat 37. (19)
Blz. 128 ONS POLITEUMA. Adm. adres: G. Vink, Van
Heutlaan 21, Apeldoorn. (20)